

*Załącznik
do Uchwały Nr 73/2021
Zarządu Banku z dnia 02-07-2021*

***INFORMACJE PODLEGAJĄCE UJAWNIENIU
ZGODNIE Z POLITYKĄ INFORMACYJNĄ BANKU
SPÓŁDZIELCZEGO W WERBKOWICACH
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2020r.***

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Informacje ogólne o Banku.....	6
2. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem - art. 435	7
3. Zakres stosowania – art. 436.....	9
4. Fundusze własne (kapitał uznany) – art. 437	9
5. Wymogi kapitałowe – art. 438	11
5.1 Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego	13
5.2 Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	14
5.3 Pozostałe wymogi kapitałowe	15
6. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439.....	19
7. Bufory kapitałowe – art. 440.....	19
8. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441	19
9. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442	19
10. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443.....	23
11. Korzystanie z ECAI – art. 444.....	24
12. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445.....	24
13. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446.....	24
14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447.....	27
15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym- art. 448.....	28
16. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449.....	31
17. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450	31
18. Dźwignia finansowa - art. 451.....	34
19. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452	35
20. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453	35
21. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.....	38
22. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	38
23. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją 18 Rekomendacji P.....	38
24. Wymogi informacyjne zgodnie z art. 111a ustawy Prawo bankowe.....	44
24.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej.....	44
24.2 Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.....	49
24.3 Informacja o wynikach oceny adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka Banku.....	49
24.4 Informacje podlegające ujawnieniu na podstawie art. 111a ust. 2	50
24.5 Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem.....	51

Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi dokumentację polityki Banku w zakresie informacji ujawnianych, łącznie z zasadami ich weryfikacji i częstotliwości dokonywania publikacji, zgodnie z przepisami:

- 1) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanym dalej także rozporządzeniem CRR lub CRR (Capital Requirements Regulation),
- 2) Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997r z późn. zm. w zakresie spełnienia wymogów art. 111 i 111a.

Informacje przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji.

Zaprezentowane wartości wyrażone są w wartościach bilansowych lub nominalnych w tysiącach złotych za wyjątkiem sytuacji, w których zastosowano inną jednostką miary wskazaną przy dalszych prezentacjach.

Informacje według stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego prezentowane są w cyklach rocznych. Termin ogłaszania ujawnianych informacji pokrywa się z zatwierdzenia przez Zebranie Przedstawicieli sprawozdania finansowego Banku za rok obrotowy od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. Sprawozdanie Finansowe Banku Spółdzielczego w Werbkowicach zostało zatwierdzone przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 16 czerwca 2021 roku.

Zamieszczone w Informacjach dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności ze sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Werbkowicach za rok obrotowy 2020 r. Natomiast dane w zakresie adekwatności kapitałowej są zgodne ze sprawozdaniem COREP na 31 grudnia 2020 roku.

Polityka w zakresie informacji ujawnianych stosowana przez Bank, a odnosząca się, między innymi do zakresu, częstotliwości oraz formy i miejsca ogłaszania informacji podlegających ogłaszaniu dostępna jest na stronie internetowej Banku.

Niniejsza Informacja dostępna jest:

- w formie papierowej w Centrali Banku w Werbkowicach, ul. Zamojska 1/1, w Oddziale Banku w Horodle ul. Rynek 15, w Punkcie Obsługi Klienta w Hrubieszowie, ul. Mickiewicza 1B/2.
- na stronie internetowej Banku - www.bswerbkowice.pl.

1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Werbkowicach, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Werbkowicach, ul. Zamojska 1/1, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2020 roku, zwany dalej dniem sprawozdawczym.

Bank Spółdzielczy w Werbkowicach z siedzibą Centrali przy ulicy Zamojskiej 1/1 w Werbkowicach jest spółdzielnią, wpisaną do rejestru sądowego w Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego KRS Nr 0000039486, której gospodarka finansowa prowadzona jest w oparciu o:

- 1) Prawo bankowe,
- 2) Prawo spółdzielcze,
- 3) Ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W 2020 roku Bank Spółdzielczy w Werbkowicach prowadził działalność w następujących jednostkach organizacyjnych:

- 1) Centrala w Werbkowicach, ul. Zamojska 1/1, 22-550 Werbkowice,
- 2) Oddział w Horodle, ul. Rynek 15, 22-523 Horodło,
- 3) Punkt Obsługi Klienta w Hrubieszowie, ul. Mickiewicza 1B/2, 22-500 Hrubieszów.
- 4) Punkt Obsługi Klienta w Zamościu, ul. Nowy Rynek 4, 22-400 Zamość - do dnia 31.07.2021 r.

Klienci banku korzystają również z usługi bankowości elektronicznej BS online oraz 3 bankomatów należących do Banku, a także sieci bankomatów należących do innych banków.

Bank działa na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje zarówno w złotych, jak i w walutach wymiennych (EUR, USD, CHF, GBP).

Bank na dzień 31.12.2020 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem - art. 435

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Werbkowicach” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego w Werbkowicach” i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Planem finansowym wraz z politykami na rok 2020 a także Zasadami w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.

Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są dalszej części mniejszego dokumentu w rozdziale 24. 5.

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w rozdziale 24.5.

W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.
- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Statutu Banku Spółdzielczego w Werbkowicach, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Werbkowicach. Członków Rady Nadzorczej wybiera Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Werbkowicach, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata zgodnie z Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości Członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Werbkowicach.
- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
- 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Werbkowicach”, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców, zawartość merytoryczną oraz terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowany do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

- 6) Bank w celu realizacji zadań przewidzianych w art. 130 Ustawy z dnia 11 maja 2018 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1089) w 2020 roku utworzył Komitet Audytu w ramach Rady Nadzorczej.

3. Zakres stosowania – art. 436

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

4. Fundusze własne (kapitał uznany) – art. 437

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującym stanem prawnym i przepisami regulacyjnymi na dzień 31.12.2020 roku, w szczególności postanowieniami Prawa Bankowego i Rozporządzenia CRR. Fundusze własne dla potrzeb wyliczenia adekwatności kapitałowej wyliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (załącznik IV do rozporządzenia nr 1423/2013).

Fundusze własne Banku (uznany kapitał) stanowią:

- a) kapitał Tier I;
- b) kapitał Tier II.

Kapitał Tier I Banku to suma kapitału podstawowego Tier I (CET 1) i kapitału dodatkowego Tier I (AT1).

Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

Kapitał Tier I stanowi sumę kapitału podstawowego Tier I i kapitału dodatkowego Tier I po zastosowaniu korekt regulacyjnych:

- a) do kapitału podstawowego Tier I Bank zalicza:
 - ✓ fundusz zasobowy tworzony z zysku netto oraz wpisowego,
 - ✓ fundusz rezerwowy,
 - ✓ fundusz udziałowy,
 - ✓ fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych (utworzony ma mocy Rozporządzenia MF z 1995 r.),

- ✓ zysk netto roku bieżącego - zysk netto za 2020r. zweryfikowany przez biegłego rewidenta z uwzględnieniem wszelkich przewidywanych pomniejszeń za zgodną KNF.

Kapitał podstawowy Tier I podlega następującym *korektom regulacyjnym*:

- ✓ wartości niematerialne i prawne pomniejszają kapitał w 100%,
- ✓ niezrealizowane zyski i straty na instrumentach finansowych dostępnych do sprzedaży – nie wystąpiły na dzień sprawozdawczy, natomiast fundusz z aktualizacji wyceny środków trwałych został skorygowany w 100%,
- ✓ inne korekty nie wystąpiły,

b) kapitał dodatkowy kapitału podstawowego Tier I – na dzień sprawozdawczy Bank nie posiadał instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I (AT1).

Bank nie posiadał instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału Tier II.

Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku. Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności, tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.

W dniu 16 czerwca 2021r. Uchwałą Zebrania Przedstawicieli nr 15/2021 zysk netto roku 2020 w wysokości 581 019,33 zł został przeznaczony na:

- ✓ fundusz zasobowy – 521 019,33 zł,
- ✓ Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych – 45 000,00 zł,
- ✓ do dyspozycji Rady Nadzorczej – 15 000,00 zł.

Mając na uwadze treść art.440 CRR w zakresie ujawnienia informacji dotyczących buforów kapitałowych, należy nadmienić, iż przepisy dyrektywy CRD IV zostały zaimplementowane do przepisów krajowych w 2015 roku, poprzez przyjęcie *Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* oraz wprowadzenie zapisów do *Ustawy Prawo bankowe*. Ustawa określiła bufory kapitałowe, które obowiązują banki w Polsce począwszy od stycznia 2016 r. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank Spółdzielczy w Werbkowicach nie był zobowiązany do utrzymywania dodatkowych funduszy własnych z tytułu regulacyjnych buforów kapitałowych, ani do utrzymywania dodatkowego kapitału (tzw. domiar kapitałowy), o którym

mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.

Tabela 1. Poziom pozycji uznanego kapitału Banku według stanu na dzień 31.12.2020 roku (w zł)

Rodzaj funduszu	stan na 31.12.2020r.
Fundusz zasobowy	9 077 664,16
Fundusz udziałowy	434 700,00
Fundusz z aktualizacji wyceny	42 245,90
Pomniejszenia WNP	170 042,48
Kapitał Tier I	9 384 567,58
Kapitał Tier II	0,00
Razem fundusze własne	9 554 610,06
Łączny wskaźnik kapitałowy	15,42 %
Wskaźnik kapitału Tier I	15,42%

5. Wymogi kapitałowe – art. 438

Adekwatność kapitałowa odzwierciedla stan, w którym wysokość posiadanych przez Bank Spółdzielczy w Werbkowicach kapitałów (funduszy własnych) w pełni zabezpiecza ostrożnościowe wymogi regulacyjne.

W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dokonuje oceny czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.

Proces szacowania wysokości kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka (kapitał wewnętrzny) odbywa się w następujących etapach:

- ✓ określenie całkowitego kapitału regulacyjnego ;
- ✓ ocena w procesie ICAAP istotności ryzyk bankowych nie w pełni ujętych w kapitale regulacyjnym oraz pozostałych ryzyk, na które narażony jest Bank ;
- ✓ oszacowanie poziomu kapitału wewnętrznego.

Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2020 r. zasady wynikające zarówno z przepisów unijnych, jak i obowiązujących w tym zakresie przepisów krajowych, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka. Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe, jak i jakościowe.

Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka obliczane na podstawie Rozporządzenia UE, które obejmują:

- a) łączną ekspozycję na ryzyko kredytowe, wyliczaną metodą standardową pomnożoną przez 8%,
- b) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego (rozumianego jako ryzyko walutowe), równe łącznej ekspozycji na ryzyko rynkowe,
- c) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego – równy ekspozycji na ryzyko operacyjne, obliczanej metodą bazowego wskaźnika.

Następnie Bank ocenia, czy minimalny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko występujące w Banku i w przypadku uznania minimalnych wymogów kapitałowych za nie wystarczające, tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe w oparciu o „Instrukcje wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Werbkowicach” oraz „Instrukcje wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka”.

Kalkulacja wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2020r. sporządzona została zgodnie z wymogami określonymi w art. 92 Rozporządzenia CRR oraz art.73 dyrektywy 2013/36/UE z uwzględnieniem postanowień dotyczących nieznaczącej skali działalności handlowej, bowiem w 2020 roku cała aktywność Banku była kwalifikowana do księgi bankowej .

Na dzień 31.12.2020r. wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych. Najważniejszy miernik adekwatności kapitałowej Banku jakim jest łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wynosił 15,42% przy minimalnym poziomie określonym przepisami regulacyjnymi 8% oraz zalecany przez KNF poziom 11,50%. Bank nie posiada składników zaliczanych do dodatkowego kapitału Tier 1 (AT1) dlatego oba wskaźniki kapitałowe oparte o kapitał podstawowy tj. współczynnik kapitału podstawowego

Tier I jak i współczynnik kapitałowy Tier I wyniosły 15,42% przy wymaganym minimum odpowiednio 4,5% i 6,0%.

Dla potrzeb oceny adekwatności kapitałowej mierzonej współczynnikami kapitałowymi w 2020 roku, Bank wyliczał łączną kwotę ekspozycji na ryzyko kredytowe, operacyjne, rynkowe, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia CRR oraz prawa krajowego.

Fundusze własne zabezpieczają w pełni ryzyko generowane przez Bank. Przy obecnym poziomie funduszy własnych Bank posiada możliwości rozwoju skali działalności i tym samym wzrostu poziomu ryzyka. Wartość całkowitego współczynnika kapitałowego świadczy o stabilnej pozycji Banku pod względem ponoszonego ryzyka w relacji do posiadanych funduszy własnych, jednakże wzrost ryzyka z tytułu wzrostu skali działania w okresie realizacji *Strategii działania Banku na lata 2020-2022* wymagać będzie również wzrostu bazy kapitałowej. Polityka kapitałowa uwzględnia systematyczny wzrost bazy kapitałowej poprzez przeznaczanie 85% zysku na fundusz zasobowy, co znajduje odzwierciedlenie w Planie kapitałowym na lata 2020-2022.

5.1 Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank Spółdzielczy w Werbkowicach uwzględnia w obliczeniach łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe współczynnik wsparcia MŚP. Współczynnik ten wynosi 0,7619 i stosowany jest wobec przedsiębiorstw i ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach.

W celu wyznaczenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik - w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom 70% udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

Tabela 2. Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej wraz z ekwiwalentem pozabilansowym, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2020r. w zł wraz z wyliczonym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych kategorii ekspozycji.

Lp.	Kategoria ekspozycji	Pierwotna kwota ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	10 629 842,00	0,00	0,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	4 715 367,00	943 073,00	943 073,00

3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0,00	0,00	0,00
4.	Ekspozycje wobec instytucji	15 375 320,00	255 094,00	255 094,00
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	13 423 140,00	10 257 908,00	7 815 500,00
6.	Ekspozycje detaliczne	10 337 177,00	7 186 439,00	7 186 439,00
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	41 293 194,69	41 038 794,69	34 930 792,00
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	347 667	347 667	347 667
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00	0,00
10.	Ekspozycje kapitałowe	1 192 922,00	890 733,00	890 733,00
11.	Inne ekspozycje	4 550 383,00	2 268 548,00	2 268 548,00
12.	Ekspozycje pozabilansowe	5 523 214,00	1 271 677,00	1 271 677,00
	RAZEM			54 637 479,00

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31.12.2020 r. wyniósł 4 370 998,00 zł. (54 637 479,00 zł x 8%).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 89,92% łącznego wymogu kapitałowego.

5.2 Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyznaczony jest metodą wskaźnika podstawowego BIA . Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą strat operacyjnych, a kapitałem regulacyjnym z tytułu ryzyka operacyjnego.

Tabela 3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2020r. (w tys. zł)

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego - I Filar
według stanu na dzień 31-12-2020

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	Średnia
Przychody z tytułu odsetek	2 752	3 386	3 580	3 239
Koszty z tytułu odsetek	655	787	974	805
Przychody z tytułu prowizji	666	703	767	712
Koszty z tytułu prowizji	72	83	97	84
Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	182	60	113	118
Wynik operacji finansowych	0	0	0	0
Wynik z pozycji wymiany	7	18	63	29
Pozostałe przychody operacyjne	23	238	11	91
Wynik z tytułu odsetek	2 097	2 599	2 606	2 434
Wynik pozaodsetkowy	805	936	857	866
Wynik do ustalania wymogu kapitałowego	2 903	3 535	3 463	3 300
Wymóg kapitałowy	x	x	x	495

W zakresie I filaru wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego liczony metodą podstawowego wskaźnika BIA (15%) - z średniego wyniku z działalności bankowej z 3 lat powiększonego o pozostałe przychody operacyjne - na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi 495 tys. zł.

5.3 Pozostałe wymogi kapitałowe

Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Bank Spółdzielczy w Werbkowicach, poza ryzykiem kredytowym opisanym powyżej, wylicza minimalne wymogi kapitałowe na:

1) *Ryzyko rynkowe* (w Banku stanowi tylko ryzyko walutowe), które w Banku na dzień 31 grudnia 2020r. nie wystąpiło.

Dodatkowe wymogi kapitałowe obejmują:

1) **ryzyko płynności** - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności rozumiany jest jako roczny dodatkowy koszt utrzymania wskaźnika podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności do aktywów ogółem na minimalnym wymagalnym poziomie, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek depozytów o 20%. Na dzień 31.12.2020 r. wymóg w tym zakresie nie wystąpił.

2) **ryzyko stopy procentowej:**

- w zakresie ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie – zmiana wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych NBP o 200 p.b.,
- w zakresie ryzyka krzywej dochodowości – oszacowanie strat w skali 12 miesięcy z tytułu posiadania instrumentów finansowych w aktywach i pasywach z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy,
- w zakresie ryzyka opcji klienta – skutki ekonomiczne w zakresie spłaty kredytów przed terminem umownym oraz w zakresie zerwanych depozytów przed terminem umownym, przy czym za skutki ekonomiczne przyjmuje się poziom spłaconych kredytów i zerwanych depozytów, przemnożony przez wskaźnik marży odsetkowej obliczony na datę analizy.

Kapitał wewnętrzny wyznaczany jest w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych strat z tytułu ryzyka stopy procentowej ponad **15%** funduszy własnych. Na dzień 31.12.2020r. wymóg w tym zakresie nie występował.

3) **ryzyko koncentracji zaangażowań kredytowych** - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji stanowi kwota przekroczenia przyjętych limitów wobec podmiotów z tej samej branży, koncentracji przyjętych form zabezpieczeń oraz w jednorodny instrument finansowy przemnożona przez 8%. Na dzień 31.12.2020r. wymóg w tym zakresie nie wystąpił,

4) **ryzyko koncentracji dużych zaangażowań** - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji dużych zaangażowań stanowi kwota przekroczenia wewnętrznego limitu odnoszącego się do sumy dużych zaangażowań przemnożona przez 8%. Na dzień 31.12.2020r. wymóg w tym zakresie nie występował,

5) **Ryzyko wyniku finansowego** - wewnętrzny wymóg kapitałowy tworzony jest w wysokości dodatniej różnicy pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku. Na dzień 31.12.2020r. wymóg w tym zakresie wystąpił w kwocie 79 000,00 zł

6) **ryzyko kapitałowe**- na dzień 31.12.2020 r. wymóg w tym zakresie nie występował,

7) **ryzyko braku zgodności**- na dzień 31.12.2020 r. wymóg w tym zakresie nie występował,

8) **ryzyko kredytowe** - dodatkowy wymóg na ryzyko kredytowe na dzień 31.12.2020r. nie wystąpił.

Szczegółowy opis metod stosowanych przez Bank w wyznaczaniu wymogów kapitałowych zawiera *Instrukcja wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Werbkowicach*.

Tabela 4. Wymogi kapitałowe Banku na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2020r. (w tys. zł)

Bank Spółdzielczy w Werbkowicach
Zestawienie na 31 grudnia 2020 roku

Kapitał wewnętrzny Banku

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	4 374	4 374	0
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne	495	495	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	4 869	4 869	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
koncentracji geograficznej	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	X	0
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	79	X	79
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	X	0
amortyzacja pozycji funduszy własnych	0	X	0
ryzyko obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego	0	X	0
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko rezydualne	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	4 948	4 869	79
Fundusze własne	9 385	X	X
Uznany kapitał	9 385		
Kapitał podstawowy CET1	9 385	X	X
Kapitał Tier I	9 385	X	X
Nadwyżka (+) / nie dobór (-) funduszy własnych	4 437	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	15,42	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	15,42	X	X
Współczynnik kapitału Tier I [%]	15,42	X	X
Wskaźnik dźwigni finansowej [%]	9,62	X	X
We wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	15,17	X	X

Limity wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka

Rodzaj ryzyka	Limit alokacji kapitału jako % funduszy własnych	Limit kwotowy	Wymóg kapitałowy (kapitał wewnętrzny)	Poziom wykorzystania limitu
Fundusze własne	9 385			
Limity alokacji kapitału:				
1. Ryzyko kredytowe:	50,0%	4 692	4 374	93,2%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	50,0%	4 692	4 374	93,2%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy		0	0	0,0%
2. Ryzyko operacyjne:	10,0%	938	495	52,7%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	10,0%	938	495	52,7%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy		0	0	0,0%
3. Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe):	0,0%	0	0	0,0%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe		0	0	0,0%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy		0	0	0,0%
4. Ryzyko koncentracji	2,0%	188	0	0,0%
5. Ryzyko płynności		0	0	0,0%
6. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej		0	0	0,0%
7. Ryzyko kapitałowe	2,0%	188	0	0,0%
8. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej		0	0	0,0%
9. Ryzyko wyniku finansowego		0	79	0,0%
10. Pozostałe ryzyka	6,0%	563	0	0,0%
Limit na sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	70,0%	6 569	4 948	75,3%

6. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy.

7. Bufory kapitałowe – art. 440

Mając na uwadze treść art.440 CRR w zakresie ujawnienia informacji dotyczących regulacyjnych buforów kapitałowych, należy nadmienić, iż przepisy dyrektywy CRD IV zostały zaimplementowane do przepisów krajowych w 2015 roku, poprzez przyjęcie *Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* oraz wprowadzenie zapisów do *Ustawy Prawo bankowe*. Ustawa określiła bufory kapitałowe, które obowiązują banki w Polsce począwszy od stycznia 2016 r.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank Spółdzielczy w Werbkowicach nie był zobowiązany do utrzymywania dodatkowych funduszy własnych z tytułu regulacyjnych buforów kapitałowych, do utrzymywania dodatkowego kapitału (tzw. domiar kapitałowy), o którym mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.

8. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy

9. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442

Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości:

- 1) Zadłużenie przeterminowane – część lub całość należności niespłaconej Bankowi przez Kredytobiorcę w ustalonym w umowie kredytu lub pożyczki terminie;
- 2) Ekspozycjami z grupy „zagrożone” są należności w kategorii ryzyka:
 - poniżej standardu,
 - wątpliwe,
 - stracone,

rozumiane zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku w sprawie zakresu tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2017 r. poz. 1965 z późn. zm.);

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

a. kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:

- ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
- ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego;

b. w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:

- terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
- sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika prowadzącego działalność gospodarczą i rolniczą stosuje się na koniec każdego kwartału wg danych za kwartał poprzedni w przypadku ekspozycji kredytowych, których kwota łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu przekracza równowartość 10 % funduszy własnych Banku na koniec badanego kwartału oraz w przypadku ekspozycji kredytowych zaliczonych do kategorii „pod obserwacją” i „zagrożone”;

Kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika ma zastosowanie raz w roku w przypadku ekspozycji kredytowych zaliczonych do kategorii „normalne”. Ocenę sporządza się nie później niż po upływie jednego roku od ostatnio przeprowadzonej oceny ryzyka Banku wobec podmiotu, przy czym:

- dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i rolniczą ocenę sporządza się wg danych na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem zdarzeń mających wpływ na sytuację
- ekonomiczno-finansową podmiotu, które wystąpiły od zakończenia roku obrotowego do dnia sporządzenia oceny,
- dla rolników niesporządzających sprawozdawczości finansowej oceny dokonuje się na podstawie danych bieżących, aktualnych na dzień sporządzenia oceny,
- dla podmiotów ubiegających się o kredyt w danym roku kalendarzowym ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz klasyfikację należności przeprowadza się łącznie z oceną wniosku kredytowego na podstawie aktualnych danych.

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego:

- Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje kredytowe.
- Obowiązek tworzenia rezerw celowych nie dotyczy ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe (w tym z tytułu niewykorzystanych kwot kredytów) w przypadku, gdy postanowienia umowy:
- gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach każdej kolejnej transzy, lub
- uzależniają uruchomienie środków w ramach każdej kolejnej transzy od terminowej obsługi już wykorzystanej części i nie budzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchomianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Jeżeli Bank posiada więcej niż jedną ekspozycję kredytową wobec jednego klienta, wszystkie ekspozycje kredytowe wobec tego klienta klasyfikuje się do najwyższej kategorii ryzyka spośród kategorii przypisanych tym ekspozycjom.

Zmiana klasyfikacji kredytu detalicznego (pożyczki detalicznej) nie wpływa na klasyfikację kredytu mieszkaniowego (pożyczki mieszkaniowej) lub kredytu hipotecznego (pożyczki hipotecznej) oraz zmiana klasyfikacji kredytu mieszkaniowego (pożyczki mieszkaniowej) lub kredytu hipotecznego (pożyczki hipotecznej) nie wpływa na klasyfikację kredytu detalicznego (pożyczki detalicznej);

Zmiana klasyfikacji kredytów, o których mowa powyżej, nie wpływa na klasyfikację ekspozycji kredytowej związanej z prowadzoną działalnością gospodarczą tego klienta oraz zmiana klasyfikacji ekspozycji kredytowej związanej z prowadzoną działalnością gospodarczą klienta nie wpływa na klasyfikację kredytów, o których mowa powyżej, udzielonych temu klientowi.

W przypadku ekspozycji kredytowych, których spłata jest uzależniona od podmiotów innych niż dłużnik (w szczególności należności z tytułu środków pieniężnych wpłacanych na zabezpieczenie zobowiązań osób trzecich) kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tego z podmiotów i dłużnika, którego sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najgorsza.

W przypadku ekspozycji kredytowych stanowiących solidarne zobowiązania osób trzecich, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tej z nich, której sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najlepsza.

Opóźnienie w spłacie części raty kapitałowej lub odsetkowej, w kwocie nie przekraczającej 200 zł, nie wymaga przeklasyfikowania ekspozycji kredytowej do wyższej kategorii ryzyka.

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji oraz średnia kwota ekspozycji w ujawnianym roku w podziale na kategorie wg metody standardowej obliczania wymogu na ryzyko kredytowe

Tabela 5. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2020r. bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego w podziale na kategorie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020 r. w tys. zł
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	10 629,84
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	4 706,80
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
4.	Ekspozycje wobec instytucji	15 375,32
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	13 423,14
6.	Ekspozycje detaliczne	10 337,18
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	41 293,19
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	347,67
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
10.	Ekspozycje kapitałowe	1 192,92
11.	Inne ekspozycje	4 550,02
12.	Ekspozycje pozabilansowe	5 523,21
	RAZEM	107 379,29

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych

przypadkach – nie dotyczy, Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach. Z uwagi na brak możliwości przedstawienia danych z podziałem na kategorie ekspozycji, poniższe dane przedstawiono według typu kontrahenta (wg wartości nominalnej).

Tabela 6. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na istotne typy kontrahentów wg stanu na dzień 31.12.2020r. (w tys. zł)

Typ kontrahenta	a'vista	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-3 lat	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	19	12	411	1 369	263	1 184	609	994	215	-
Przedsiębiorcy indywidualni	-	25	115	139	570	1 120	537	1 098	716	-
Osoby prywatne	101	182	493	632	1 151	3 720	2 858	4 897	6 123	2 542
Rolnicy indywidualni	279	301	1 153	1 142	2 965	6 670	5 923	7 683	3 170	-
Jednostki budżetowe	-	-	13	313	201	2 535	1 546	100	-	-
Institucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	-	-	1	1	2	9	9	12	-	-
RAZEM	399	520	2 186	3 307	5 152	15 238	11 482	14 784	10 224	2 542

Kwoty ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym – w Banku występują ekspozycje przeterminowane zaliczone do ekspozycji straconych w sektorze niefinansowym stanowiące 1,04% obliża kredytowego wg wartości nominalnej Banku na koniec 2020 roku w kwocie 688 tys. zł.

10. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania) – wszelkie aktywa Banku są wolne od obciążeń.

11.Korzystanie z ECAI – art. 444

Nie dotyczy.

12.Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

W banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Kwota wymogu na dzień 31.12.2020r. wynosi 0.

13. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne. Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty, procesy i systemy. Uwzględnia także czynniki wewnętrzne takie jak, struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi klientów, jakość kadr i czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie w którym Bank działa.

Straty operacyjne rozumiane są jako konsekwencje zdarzeń operacyjnych w postaci skutków finansowych związanych z danym zdarzeniem. Straty operacyjne dzielą się na:

- straty rzeczywiste (bezpośrednie)- tj. następstwa zdarzenia operacyjnego składające się z wszystkich realnie poniesionych kosztów,
- straty pośrednie- tj. straty, których Bank nie księguje w kosztach, ale najczęściej dotyczą utraconych przychodów lub innych korzyści albo dodatkowo poniesionych kosztów,
- straty potencjalne (straty brutto)- tj. wszystkie możliwe straty, które mogą zrealizować się w przypadku wystąpienia zdarzenia (rzeczywiste i pośrednie).

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie ryzyka wystąpienia strat operacyjnych oraz dążenie do ich zminimalizowania. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzania ryzykiem operacyjnym, które obejmuje podstawowe kierunki działań, czyli tzw. cele pośrednie:

- 1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) bieżące prowadzenie i analizowanie rejestru zdarzeń i strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasad identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczenia, transferu ryzyka operacyjnego,

- 4) zarządzania kadrami,
- 5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Banku,
- 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadku przekroczenia tych wartości,
- 7) przyjęcie założeń do systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank uwzględnia wymogi regulacyjne. Uchwały, a także rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (w tym zwłaszcza Rekomendacja M) stanowią punkt wyjścia do przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informację o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w tym obszarze.

Narzędziami oceny ryzyka operacyjnego służącymi do monitorowania ryzyka stosowanymi przez Bank są kluczowe wskaźniki ryzyka KRI oraz mapa ryzyka operacyjnego sporządzana na podstawie zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego. Ponadto Bank przeprowadza analizy nowych produktów, które mogą wpłynąć na zmianę profilu ryzyka. Ponadto dokonuje oceny ryzyka związanego z powierzeniem czynności firmom zewnętrznym przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy outsourcingowej oraz monitoruje jakość wykonywania umowy.

W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości lub zagrożeń podejmowane są działania mające na celu eliminację nieprawidłowości, zagrożeń lub rezygnacje z outsourcingu. W Banku przeprowadza się testy warunków skrajnych z ryzyka operacyjnego na podstawie zgromadzonych danych o stratach oraz wpływie na poziom wymogu kapitałowego. Bank ogranicza pewne obszary ryzyka operacyjnego poprzez zapewnienie właściwych regulacji wewnętrznych i mechanizmów kontroli wewnętrznej, a także poprzez zastosowanie odpowiednich ubezpieczeń i poprzez wdrożenie właściwych planów utrzymania ciągłości działania i planów awaryjnych.

Poziom ekspozycji na ryzyko operacyjne ograniczony jest systemem limitów wewnętrznych, który podlega rocznej weryfikacji i obejmuje limity ryzyka operacyjnego wyrażone za pomocą KRI odnoszących się do:

- a. liczby transakcji realizowanych elektronicznie w ogólnej liczbie transakcji,
- b. liczby dni niewykorzystanych urlopów roku poprzedniego,

- c. konsekwencje finansowe dla banku z tytułu popełnionych błędów przez pracowników,
- d. liczby pracowników odchodzących z pracy w okresie sprawozdawczym oraz liczby pracowników przyjętych do pracy w okresie sprawozdawczym,
- e. liczby prowadzonych rachunków,
- f. czasu niedostępności bankomatów w okresie sprawozdawczym,
- g. liczby zdarzeń ryzyka operacyjnego na jednego zatrudnionego,
- h. konsekwencji finansowych z tytułu oszukańczych transakcji,
- i. wielkość strat poniesionych z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na każdy 1 mln sumy bilansowej.

Bank wyodrębnia następujące linie biznesowe, na podstawie art. 317 Rozporządzenia 575/2013 UE:

- 1) Bankowość detaliczna,
- 2) Bankowość komercyjna,
- 3) Płatności i rozliczenia.

Tabela 7. Rodzaje zdarzeń operacyjnych wg stanu na 31.12.2020 r.

Kategoria zdarzeń	Oszacowana strata potencjalna zdarzeń
1. Oszustwa zewnętrzne	-
2. Oszustwa wewnętrzne	-
1. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-
2. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	-
3. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	-
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	0,89 tys. zł
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	-

Na podstawie rejestru zdarzeń operacyjnych stwierdzono, że większość zdarzeń, które wystąpiły w 2020 roku uznaje się za nieistotne (ryzyko na poziomie akceptowalnym). Niewielka strata i niewielka częstość występowania tych zdarzeń nie stanowiła zagrożenia dla funkcjonowania Banku. Nie były konieczne dodatkowe środki ochrony ani dodatkowe działania monitorujące. W 2020 nie wystąpiły zdarzenia o wysokiej częstotliwości i dotkliwości wymagające podjęcia niezwłocznych dodatkowych środków ochrony lub rezygnacji z podejmowania ryzyka.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu 575/2013 UE na dzień 31.12.2020 roku został wyznaczony na poziomie 495 tys. zł. W 2020 roku nie odnotowano strat finansowych przekraczających bufor wymogu kapitałowego.

Pracownicy Banku zobowiązani są do dokonania wpisu incydentu do rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego w programie riskAB. W cyklach kwartalnych sporządzane są analizy ryzyka operacyjnego, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko operacyjnym są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach półrocznych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, informacja o prowadzonych sprawach sądowych, sprawozdanie z wdrażania Instrukcji „prania brudnych pieniędzy”.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem operacyjnym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

Zróżnicowanie między ekspozycjami pod względem ich celów, w tym w zakresie zysków kapitałowych oraz celów strategicznych, a także przegląd stosowanych technik rachunkowości oraz metod wyceny, w tym zasadnicze założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz wszystkie znaczące zmiany tych praktyk.

Bank stosuje zasady (politykę) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 1047, ze zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 329), w tym: zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych. Kapitał własny jest prezentowany zgodnie z powyższymi regulacjami.

Na datę ujawnienia w aktywach Banku występują następujące ekspozycje w papierach kapitałowych:

Lp.	Nazwa instrumentu	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
1.	Akcje w BPS S.A.	886	886

15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym- art. 448

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych. Celem polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku, a w efekcie fundusze własne Banku.

Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela bankowego.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania)- wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych, posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych,

2) ryzyko bazowe- wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe; podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych; ryzyko bazowe związane jest również z ograniczonymi możliwościami zmiany oprocentowania poszczególnych aktywów i pasywów, z uwagi na niski poziom zastosowanych stóp procentowych; ryzyko bazowe wzmocnione jest przez stosowanie przez Bank mnożniki (wskaźniki) określających relację zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w stosunku do zmiany stawek bazowych,

3) ryzyko krzywej dochodowości – wynika ze zmian relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszonymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu; relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu lub

ulega odwróceniu, w wyniku którego stopy krótkoterminowe będą wyższe od stóp długoterminowych.

4) ryzyko opcji klienta – wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów i pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku, np. kredyty i papiery wartościowe zawierające ryzyko wcześniejszej spłaty lub ryzyko wydłużenia terminu spłat, kredyty o zmiennej stopie procentowej mające wyraźne lub ukryte opcje na górny limit stopy procentowej (lub brak opcji na dolny limit), prawo wycofania depozytu przed upływem terminu.

Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) metodę symulacji zmiany wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowych.

Ryzyko opcji klienta Bank bada na dwóch poziomach:

- 1) w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w już obowiązujących regulacjach, tak by uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla Banku,
- 2) poprzez analizę poziomu wykorzystywania opcji klienta, na podstawie zrywalności depozytów oraz spłat kredytów przed terminem umownym.

Ryzyko krzywej dochodowości występuje w sytuacji angażowania się Banku w instrumenty aktywne i pasywne z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,
- 4) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej banku.

Bank dokuje testów warunków skrajnych dla zaistnienia następujących sytuacji:

1. zmiany wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy, na skutek zmian stóp procentowych NBP o 200 punktów bazowych.
2. Zmiany stóp procentowych i ich wpływ na wartość zaktualizowaną kapitału

Na dzień 31.12.2020r. wpływ zmiany stóp procentowych o 200 p. b. na wartość ekonomiczną kapitału wyniósł: 0,24%.

Na dzień sprawozdawczy obliczono potencjalną zmianę wyniku odsetkowego dla szokowego spadku stóp procentowych.

Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- kwartalnie Zarządowi,
- półrocznie Radzie Nadzorczej.

Zarówno w zakresie ryzyka przeszacowania jak i bazowego Bank posiada dodatnią lukę niedopasowania.

Tabela 8. Zestawienie aktywów i pasywów oprocentowanych wg terminów przeszacowania wg stanu na dzień 31.12.2020r.

TAB.2
Zestawienie aktywów i pasywów oprocentowanych wg terminów przeszacowania
Wskaźniki niedopasowania (luki)
 Luka w danej grupie jako udział w aktywach razem

Data przeszacowania		01 sty 21	04 sty 21	19 sty 21	01 mar 21	15 maj 21	13 sie 21	11 lis 21															
Wyszczególnienie	Razem	1 dzień	od 2 do 7 dni	od 8 dni do 1 miesiąca	pow. 1 mca do 3 mcy	pow. 3 mcy do 6 mcy	pow. 6 mcy do 9 mcy	pow. 9 mcy do 12 mcy	pow. 12 mcy do 18 mcy	pow. 18 mcy do 2 lat	pow. 2 lat do 3 lat	pow. 3 lat do 4 lat	pow. 4 lat do 5 lat	pow. 5 lat do 6 lat	pow. 6 lat do 7 lat	pow. 7 lat do 8 lat	pow. 8 lat do 9 lat	pow. 9 lat do 10 lat	pow. 10 lat do 15 lat	pow. 15 lat do 20 lat	pow. powyżej 20 lat		
		Stopy NBP	Aktywa	13 033	0	13 033	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	13 033	0	13 033	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033	13 033
	Wskaźnik luki I*		0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	0,14	0,00	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14	0,14
	Wskaźnik ważony I***	0,14	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Papiery skarb.	Aktywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wskaźnik luki I*		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik ważony I***	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WIBID/WIBOR	Aktywa	69 977	7 656	62 321	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	81 542	0	81 542	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	-11 565	7 656	-19 221	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		7 656	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565	-11 565
	Wskaźnik luki I*		0,08	-0,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	-0,13	0,08	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13
	Wskaźnik ważony I***	-0,12	0,08	-0,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stopa Banku	Aktywa	8 008	0	8 008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	8 008	0	8 008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008	8 008
	Wskaźnik luki I*		0,00	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	0,09	0,00	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
	Wskaźnik ważony I***	0,09	0,00	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	Aktywa	91 017	7 656	83 362	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	81 542	0	81 542	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	9 475	7 656	1 820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		7 656	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475	9 475
	Wskaźnik luki I*		0,08	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	0,10	0,08	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
	Wskaźnik ważony I***	0,10	0,08	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM z uogólnieniem	Aktywa	38 540	0	38 540	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	38 540	0	38 540	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540	38 540
	Wskaźnik luki I*		0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Wskaźnik luki II**	0,42	0,00	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42
	Wskaźnik ważony I***	0,42	0,00	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Marża odsetkowa wyliczona wg struktury aktywów i pasywów na dzień 31.12.2020r. wynosi 2,40%.

W celu ograniczenia poziomu ryzyka Bank przyjmuje wewnętrzne limity, wyznaczające dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko stopy procentowej.

16. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy

17. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

Obowiązująca na datę sporządzenia niniejszej Informacji Polityka wynagrodzeń wspiera:

- a. prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem i nie zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka,
- b. realizację strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ogranicza konflikt interesów.

W 2020 roku Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia polityki wynagrodzeń co najmniej jeden raz.

W Banku nie powołano komitetu ds. wynagrodzeń ze względu na skalę prowadzonej przez Bank działalności oraz nie korzystano z konsultanta zewnętrznego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń.

Zgodnie z przyjętą „Polityką wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Werbkowicach”, zostali zidentyfikowani pracownicy o których mowa w art. 9ca ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do kryteriów jakościowych. Z uwagi na rozmiar prowadzonej działalności, Bank nie brał pod uwagę kryteriów ilościowych, o których mowa w art. 4 niniejszego Rozporządzenia, uzasadniając tym samym brak stanowisk, które spełniałyby którykolwiek z kryteriów. Przedmiotowa Polityka określa zasady wynagradzania i wypłaty wynagrodzeń dla osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (zwanych dalej stanowiskami istotnymi).

Polityka wynagrodzeń obejmuje:

- a. stałe składniki (składniki obligatoryjne), tzn. stawki wynagrodzenia za pracę określonego rodzaju lub na określonym stanowisku, wynikające z umowy o pracę, zależne są od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją,

b. zmienne składniki (składniki fakultatywne), tzn. dodatkowe składniki, które zostały przyznane pracownikowi na mocy przepisów płacowych obowiązujących w Banku, zależne są od równoważnych i dostosowanych do ryzyka wyników oraz innych czynników określonych w niniejszej polityce wynagrodzeń (czynniki jakościowe).

c. zasady przyznawania i wypłacania zmiennych składników wynagradzania.

2. Z uwagi na profil działalności Banku, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustalono w wewnętrznych regulacjach Banku, iż osobami mającymi istotny wpływ na profil ryzyka są wyłącznie Członkowie Zarządu. W skład Zarządu Banku Spółdzielczego w Werbkowicach wchodzi 3 osoby.

3. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z wynagrodzenia stałego (wynagrodzenie zasadnicze z dodatkiem za wysługę lat) i wynagrodzenia zmiennego (premi). Do wynagrodzeń zmiennych nie zalicza się nagród jubileuszowych, odpraw rentowych, odpraw emerytalnych, a także innych świadczeń wypłacanych na podstawie przepisów ustawowych.

4. Łączna kwota wypłaconej premii osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii po przyznaniu jej, przez Radę Nadzorczą po zakończeniu każdego roku obrotowego z uwzględnieniem wymaganych uwarunkowań, przy czym nie wyklucza to uruchomienia zaliczkowej wypłaty premii kwartalnej, pod warunkiem spełnienia wymogów istniejących w momencie podejmowania decyzji w tym zakresie.

Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 40% wynagrodzenia zasadniczego poszczególnych osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania Strategii działania w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) uwzględniane przy dokonywaniu oceny punktowej Uczestnika Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS:

- w obszarze adekwatności kapitałowej;
 - a) łączny współczynnik kapitałowy;
 - b) współczynnik kapitału TIER 1;

- c) wskaźnik dźwigni finansowej;
- d) współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego;
- w obszarze jakości aktywów:
 - a) wskaźnik jakości aktywów;
 - b) udział aktywów o wadze ryzyka do 50% (włącznie) w aktywach;
 - c) wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi (RWEF);
 - d) wskaźnik jakości kredytów (RWEF).
- w obszarze efektywności:
 - a) stopa zwrotu z aktywów (ROA netto);
 - b) C/I;
 - c) Wskaźnik relacji wyniku finansowego brutto, skorygowany o wynik z tytułu rezerw celowych i aktualizacji wartości do sumy bilansowej;
- w obszarze płynności:
 - a) wskaźnik płynności aktywów;
 - b) LCR;
 - c) NSFR.

Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy ocena globalna uwzględniająca wskaźniki przyznawana przez System Ochrony Zrzeszenia BPS w ostatnich 3 latach wg. stanu na 31.12 każdego roku jest na poziomie A lub B”.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- a) uzyskane absolutorium;
- b) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art.22aa Ustawy Prawo bankowe;
- c) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Wynagrodzenie zmienne za rok obrotowy 2020 nie zostało wypłacone.

Bank nie przewiduje uruchomienia niepieniężnych składników wynagrodzenia.

W roku 2020 Zarząd Banku otrzymał następujące kwoty wynagrodzenia:

Tabela 9. Informacje o sumie wypłaconych w 2020r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu uchwały 258/2011 KNF (w zł)

	Stanowiska kierownicze	Stale składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	327 997,98	0,00	3

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR- Nie dotyczy

Tabela 10. Informacje o sumie wypłaconych w 2020r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw zawiązanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF (w zł)

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość:
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00 zł
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	-
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00 zł
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2020 r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00 zł
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	-
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00 zł

18. Dźwignia finansowa - art. 451

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako iloraz kapitału Tier I Banku i miary ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową, gdzie miara ekspozycji całkowitej oznacza sumę wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I.

Bank Spółdzielczy w Werbkowicach kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier I, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się Banku. Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2020r. zgodnie z wyliczeniem w okresie przejściowym wynosiła 10,14%.

19. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy

20. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń.
2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia 575/2013 UE. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami finansującymi nieruchomości oraz zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z zasadami.
3. Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku.

W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia spełniają kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją prawnych form zabezpieczeń oraz z Instrukcją monitorowania ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń na nieruchomości zapewnia odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania, uwzględnia rodzaj nieruchomości (mieszkalna, komercyjna), rynek zabezpieczeń (pierwotny, wtórny), rodzaj produktu itp.

Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- a. Skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów.
- b. Pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych.
- c. Przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

W Banku funkcjonują procedury monitorowania stanu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń w postaci hipotek na nieruchomościach, zgodnie z Rekomendacją „S”. Bank systematycznie śledzi zmiany na lokalnym rynku nieruchomości oraz analizuje trendy ogólnokrajowe.

Bank Spółdzielczy w Werbkowicach stosuje następujący katalog prawnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych:

- 1) weksel in blanco;
- 2) depozyt bankowy;
- 3) kaucja pieniężna;
- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
- 6) poręczenie według prawa cywilnego,
- 7) poręczenie wekslowe;
- 8) gwarancja;
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia;
- 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie prawa własności;
- 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/przeniesienie własności;
- 13) zastaw rejestrowy;
- 14) zastaw zwykły;
- 15) zastaw finansowy;
- 16) hipoteka;
- 17) hipoteka przymusowa;
- 18) akt notarialny, w którym dłużnik poddaje się egzekucji w formie aktu notarialnego na podstawie art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego;

- 19) przystąpienie do długu,
- 20) przejęcie długu,
- 21) ubezpieczenie kredytu.

Podstawowe zabezpieczenia, uznawane za najkorzystniejsze przez Bank to:

1. Zdeponowane w Banku lub w banku, będącym stroną trzecią środki pieniężne.
2. Hipoteka na gruntach rolnych, hipoteka na nieruchomości mieszkalnej.

W celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka).

Przedmiotem hipoteki może być także:

- 1) użytkowanie wieczyste wraz z budynkami i urządzeniami na użytkowanym gruncie stanowiącymi własność użytkownika wieczystego;
- 2) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu;
- 3) wierzytelność zabezpieczona hipoteką.

3. Weksel własny in Blanco

Weksel jest papierem wartościowym o ściśle określonej przez prawo wekslowe formie charakteryzującej się tym, że umieszczenie na nim podpisu powoduje powstanie zobowiązania wekslowego. W celu zabezpieczenia swoich wierzytelności Bank może przyjąć od dłużnika lub osoby trzeciej jeden lub kilka weksli własnych lub trasowanych in blanco. Bank przyjmuje weksle wyłącznie z deklaracją wekslową.

4. Pełnomocnictwo do rachunku.

Jako zabezpieczenie wierzytelności Bank może przyjąć pełnomocnictwo do:

- 1) dokonania potrącenia wierzytelności Banku z rachunku bankowego, gdy rachunek prowadzony jest w Banku,
- 2) pobrania wierzytelności Banku z rachunku bankowego, gdy rachunek ten prowadzony jest w innym banku: upoważnienie takie powinno być potwierdzone przez bank prowadzący rachunek.

Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym przyjmowane jest obowiązkowo jako dodatkowe zabezpieczenie od dłużnika oraz obok:

- 1) poręczenia, zwłaszcza w przypadku kredytów na działalność gospodarczą,
- 2) przystąpienia do długu,

- 3) blokady na rachunku bankowym,
- 4) zastawu na niektórych prawach.

Pełnomocnictwo może być udzielone przez posiadacza rachunku bądź przez pełnomocnika, jeżeli z treści pełnomocnictwa wynika uprawnienie do ustanawiania przez pełnomocnika dla posiadacza rachunku innych pełnomocników.

5. Poręczenia.

Poręczenie jest rodzajem umowy cywilno-prawnej, opartej na przepisach Prawa cywilnego (art. 876-887 k.c.). Na podstawie umowy poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem Banku do spłaty długu, na wypadek gdyby dłużnik Banku (np. kredytobiorca) nie spłacił go w oznaczonym terminie.

21. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy

22. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy

23. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją 18 Rekomendacji P

Cel i zasady ogólne polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku są następujące:

Cele polityki zarządzania ryzykiem płynności odzwierciedlają specyfikę Banku, a także konkretne jego cele:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- b) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- c) optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,

d) zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, w szczególności poprzez pozyskiwanie środków obcych stabilnych tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności uwzględniając przyjęte przez Bank limity koncentracji, zakładające ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji; Bank, aby spełnić powyższy cel, jest zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Przez zarządzanie ryzykiem płynności rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

Polityka zarządzania ryzykiem płynności ma całościowy i skonsolidowany charakter:

- a) Całościowy charakter zarządzania oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi;
- b) Skonsolidowane zarządzanie ryzykiem płynności oznacza objęcie procesem zarządzania wszystkich jednostek Banku.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Zapewnienie Bankowi poziomu płynności, niezbędnego do wykonania przyjętych zobowiązań, wymaga następujących działań:

- a) Śledzenie i analiza zmian przepisów prawnych, które mogą oddziaływać na zarządzanie płynnością,
- b) Uwzględnienie przyjętego Planu Strategicznego Banku w zakresie polityki depozytowej, kredytowej i inwestycyjnej,
- c) Ocena sezonowości zmian w poziomie zobowiązań i należności Banku,
- d) Określenie pożądanej i efektywnej struktury pasywów i aktywów,
- e) Ocena kosztu utrzymania płynności na bezpiecznym poziomie,

f) Stworzenie warunków niezbędnych do realizacji działań awaryjnych w przypadku zagrożenia utraty płynności.

Ze względu na aktualną niewielką skalę działalności walutowej, Bank nie wykonywał operacji w walutach obcych niewymienialnych oraz dąży do pełnego zrównoważenia niedopasowania aktywów i pasywów w walutach wymienialnych.

Bank dokonuje identyfikacji zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności oraz niebezpieczeństwem ukształtowania się nadzorczych miar płynności poniżej obowiązujących limitów i w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia, postępuje według określonych w niniejszych Zasadach planów awaryjnych.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku. W celu minimalizacji tego ryzyka, Bank zarządza płynnością krótko-, średnio jak i długoterminową. Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności. Zgodnie z przyjętymi zasadami, płynność śróddzienna Banku zabezpieczana jest przez Bank Zrzeszający, który w ciągu dnia operacyjnego realizuje wszystkie operacje bezgotówkowe uznające i obciążające rachunek bieżący Banku. W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. poprzez:

1. codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS SA, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków,
2. codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych,
3. analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności/wymagalności, w okresach miesięcznych,
4. wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego,
5. wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów,
6. kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
7. analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych oraz wcześniejszych spłat kredytów,
8. analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej,

9. analizę scenariuszy sytuacji kryzysowych.

Polityka zarządzania płynnością finansową Banku uwzględnia zasady i normy określone w regulacjach wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka. Za monitorowanie poziomu środków finansowych Banku oraz alokację nadwyżek odpowiedzialny jest Główny Księgowy. Funkcja pomiaru i analizy ryzyka, monitorowania płynności, kontroli przestrzegania limitów, propozycji zmian ich wartości, analizy limitów wewnętrznych pod kątem ich wpływu na bezpieczeństwo i poziom strat Banku oraz zgodności przyjętych limitów z poziomem ryzyka akceptowanym przez Radę Nadzorczą przypisana jest do Stanowiska Zarządzania Ryzykami i Analiz. Nadzór nad bieżącym zarządzaniem płynnością sprawuje Prezes Zarządu. Za zarządzanie ryzykiem płynności w kategoriach stanowienia (zarządzania) odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Bardzo ważną funkcję w procesie zarządzania ryzykiem płynności odgrywa kontrola wewnętrzna zlecona Bankowi Zrzeszającemu. W tym zakresie kontrola pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności rozwiązań stosowanych w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem płynności.

W celu ograniczenia ryzyka płynności, Bank ustalił limity. W ramach systemu limitów wyróżnia się:

Wyszczególnienie	Limit
Wskaźniki płynności	
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	min 0,60
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	min 1,00
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min 1,00
Wskaźnik płynności do 6 miesięcy	min 1,00
Wskaźnik płynności do 1 roku	min 1,00
Wskaźnik płynności do 2 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 5 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 10 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności do 20 lat	min 1,00
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	min 0,90
Wskaźniki zabezpieczenia płynności	
Aktywa płynne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	min 20
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	min 100
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 100
Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 75

Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki stabilności bazy depozytowej Banku	
Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	min 50
Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 30
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	max 30
Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 13
Kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 10
Wskaźniki finansowania aktywów	
Depozyty od banków / Aktywa - wg wartości bilansowej [%]	max 13
Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 100
Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	min 95
Depozyty stabilne / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	min 70
Depozyty stabilne / Kredyty i zob. pozabilansowe udzielone [%]	min 70
Wskaźniki finansowania aktywów długoterminowych	
Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	min 100
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem wg wartości brutto [%]	max 65

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny
Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem (M1)	-	0,20
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M2)	1,00	1,10
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	100 %	min 110%
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	brak	brak

Informacje na temat płynności przekazywane są w formie raportów opracowywanych przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz. Raporty o ekspozycji Banku na ryzyko płynności przedstawiane są Zarządowi w okresach kwartalnych, Radzie Nadzorczej w okresach półrocznych.

Informacje dotyczące pozycji płynności Banku

W Banku na 31.12.2020 r. nadwyżka zgromadzonych depozytów nad udzielonymi kredytami wyniosła 14 733 tys. zł. Relacja depozytów do kredytów wynosiła 122%. Wartość aktywów płynnych wyniosła 37 461 tys. zł. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem wyniósł 38,88%. Relacja depozytów niestabilnych do aktywów wg. wartości bilansowej na 31.12.2020 r. wynosiła 22,08 %, natomiast wskaźnik depozyty stabilne do aktywów wg. wartości bilansowej wyniósł 62,08%. Baza depozytowa była stabilna. Przez cały rok 2020 r. Bank utrzymywał na wymaganym poziomie współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi – M2 oraz wskaźnik pokrycia wpływów netto – LCR.

Ze struktury podmiotowej wynika, że bazę depozytową tworzyły głównie depozyty gospodarstw domowych, które na koniec 2020 r. stanowiły 81,00 % ogółu zobowiązań Banku.

W strukturze depozytów dominowały depozyty terminowe, które na dzień 31.12.2020 r. stanowiły 42,69 % depozytów ogółem. Udział procentowy największych deponentów w depozytach ogółem wyniósł na koniec 2020 roku 14,96%. W bazie depozytowej utrzymywała się niska zrywalność a wysoka odnawialność depozytów terminowych. Bank dysponuje stabilną bazą depozytową. Wyliczony na dzień 31.12.2020 r. wskaźnik osadu dla podmiotów niefinansowych wynosił dla depozytów bieżących 70,64% i depozytów terminowych 82,08 %.

Zarządzając ryzykiem płynności Bank utrzymuje odpowiednią nadwyżkę płynności, złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności oraz utrzymuje odpowiedni poziom aktywów płynnych pozwalający na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku. W skład aktywów płynnych utrzymywanych przez Bank wchodzi łatwo zbywalne i o niskim stopniu ryzyka bony pieniężne NBP, lokaty składane w Banku Zrzeszającym a także gotówka w kasach Banku.

Bank przez cały rok posiadał łatwy dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na środki ze strony klientów (deponenci i kredytobiorcy), w tym finansowania w ciągu dnia operacyjnego w formie debetu w rachunku bieżącym w wysokości 0 tys. zł, limit lokacyjny w wysokości 7 148 tys. zł w ramach przyznanego przez Bank BPS S.A. łącznego limitu zaangażowania na kwotę 7 148 tys. zł. Bank Spółdzielczy w Werbkowicach nie jest uzależniony od kredytów i pożyczek międzybankowych.

Bank analizował poziom stabilności źródeł finansowania oraz monitorował kształtowanie się zapadalności aktywów i pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych, w celu weryfikacji kwoty dostępnego finansowania w przedziałach czasowych.

Bank monitorował kształtowanie się wskaźników stanowiących wyznaczniki pozycji płynności tj. współczynniki płynności, wskaźniki zabezpieczenia płynności, wskaźniki stabilności bazy depozytowej, wskaźniki finansowania aktywów na tle ich wartości progowych. W 2020 r. wskaźniki te kształtowały się na bezpiecznych poziomach zapewniających utrzymanie płynności finansowej Banku.

Bank posiada plany awaryjne utrzymania płynności, które określają strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwalają na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów w dłuższym horyzoncie czasu. Analiza scenariusza sytuacji kryzysowej wg stanu na koniec 2020 r wykazała utrzymanie maksymalnego okresu obsługi kasowej i bezgotówkowej klientów w sytuacji kryzysowej przez 8 dni.

Bank jest obciążony ryzykiem płynności wynikającym z finansowania kredytów długoterminowych depozytami krótkoterminowymi i średnioterminowymi. Jednak sytuacja w obszarze płynności finansowej była stabilna i nie stwarzała zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań. Bank spełniał nadzorcze miary płynności i posiadał wystarczający poziom aktywów płynnych. Wskaźnik płynności aktywów oraz stopień zabezpieczenia pasywów niestabilnych aktywami płynnymi kształtowały się na wysokich i bezpiecznych poziomach. Baza depozytowa charakteryzowała się dużą stabilnością. Akcję kredytową w pełni zabezpieczał wolumen depozytów stabilnych.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

24. Wymogi informacyjne zgodnie z art. 111a ustawy Prawo bankowe

24.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem kontroli”.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje system mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy zarządzania ryzykiem, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji Strategii zarządzania ryzykiem, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno – sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania. Proces zarządzania ryzykiem podlega ocenie w ramach kontroli wewnętrznej Banku, w tym podlega procesowi niezależnego audytu i kontroli funkcjonalnej. Regularna kontrola wewnętrzna w zakresie zarządzania ryzykiem, dokonywana jest na wszystkich jej szczeblach i obejmuje w szczególności:

- √ określenie stopnia wdrożenia oraz realizacji przyjętej strategii w zakresie zarządzania ryzykiem,
- √ prawidłowość kształtowania się systemu przepływu informacji wewnętrznej w procesie zarządzania ryzykiem,
- √ ocenę dokładności, rzetelności i kompletności danych wprowadzanych do systemu pomiaru,
- √ ocenę trafności oraz sensowności przyjmowanych przez Bank w pomiarze założeń i scenariuszy,
- √ poprawność wyliczenia kapitału wewnętrznego,
- √ ocenę kształtowania się przyjętych limitów, przyczyny przekroczeń, mechanizmy powiadamiania o przekroczeniach,
- √ okresowy przegląd i ocenę zgodności działania komórek i jednostek organizacyjnych Banku z przyjętymi procedurami,
- √ prawidłowość systemów informacji zarządczej i nadzorczej.

Mechanizmy kontroli wewnętrznej w procesie zarządzania ryzykiem stanowią integralną część funkcjonującego w Banku systemu kontroli wewnętrznej obejmującego m.in. jasno zidentyfikowaną podległość służbową, zakres uprawnień i odpowiedzialności oraz właściwe rozdzielenie obowiązków i uprawnień decyzyjnych.

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka Banku, ustanowiony „Regulaminem kontroli w Banku Spółdzielczym w Werbkowicach”.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku;
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej;

3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

- Na **pierwszy poziom** (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.
- Na **drugi poziom** (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, a także działalność Stanowiska ds. Zgodności. Pracownicy na drugim poziomie w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).
- Na **trzeci poziom** (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

1. Funkcja kontroli, ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań;

2. Stanowisko ds. Zgodności, ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę

Nadzorcą oraz dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza w zakresie dokonywania testowania pionowego pierwszej linii, a także prowadzenia i aktualizowania matrycy funkcji kontroli.

W celu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli, Bank projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.

Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:

- 1) *prewencyjną* – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
- 2) *detekcyjną* – poprzez wykrywanie nieprawidłowości (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),
- 3) *korekcyjną* – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).

Mechanizmy kontrolne posiadane przez Bank obejmują: procedury, podział obowiązków, autoryzację, w szczególności autoryzację operacji finansowych i gospodarczych, kontrolę dostępu, kontrolę fizyczną, proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym, inwentaryzację, dokumentowanie odstępstw, wskaźniki wydajności, szkolenia, samokontrolę.

Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku.

Zadania Rady Nadzorczej Banku

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Werbkowicach uczestniczą organy statutowe Banku, wyznaczone komórki organizacyjne oraz pracownicy. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też komórkami organizacyjnymi Banku. Komórki organizacyjne uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem zgodnie z zasadami określonymi w regulacjach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz z *Regulaminem organizacyjnym Banku*:

- 1) **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo

przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, jego skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) Banku określony w Politykach zarządzania poszczególnymi ryzykami.

2) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie Strategii zarządzania ryzykami, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykami oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu,

3) **Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz** odpowiada za gromadzenie, przetwarzanie, pomiar, monitorowanie i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowanie i aktualizacja regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami i adekwatności kapitałowej, opracowywanie projektów strategii, polityk i limitów ograniczających ryzyko. Stanowisko wykonuje testy warunków skrajnych z poszczególnych ryzyk oraz z adekwatności kapitałowej. Szczegółowe zadania Stanowiska zarządzania ryzykami i analiz zawarte są w regulacjach Banku z zakresu zarządzania poszczególnymi ryzykami i oceny adekwatności kapitałowej,

4) **Stanowisko ds. zgodności**- ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych, przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających. Monitoruje i ocenia poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności. Sporządza i przedkłada Radzie Nadzorczej, Zarządowi i Komitetowi Audytu okresowe sprawozdania z zakresu ryzyka braku zgodności, audytu wewnętrznego, czynności kontroli wewnętrznej wykonywanej na zlecenie Banku przez Bank Zrzeszający oraz kontroli funkcjonalnej (kontroli wewnętrznej - testowania).

5) **Komitet kredytowy Banku** - opiniuje transakcje kredytowe przekazywane do decyzji Zarządu oraz propozycje klasyfikacji ekspozycji pod względem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców prowadzących działalność gospodarczą lub rolniczą,

6) **Stanowisko analityka kredytowego i wierzytelności trudnych** - weryfikuje dokumentację kredytową pod kątem kompletności, poprawności i wiarygodności, a także sprawdza zgodność umów kredytowych z decyzjami kredytowymi,

7) **Główny Księgowy** odpowiada za lokowanie nadwyżek środków pieniężnych oraz za wycenę aktywów i pasywów,

8) **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Bank realizuje na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej zasadę oddzielenia funkcji operacyjnych od funkcji w ramach procesów: pomiaru, monitorowania, akceptowania i kontrolowania ryzyka.

24.2 Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2020 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

24.3 Informacja o wynikach oceny adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka Banku

Na podstawie przeprowadzonej analizy adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka ponoszonego przez Bank stwierdzono, że nie zaistniały przesłanki do ogłaszania informacji dodatkowych, które nie zostały objęte zakresem niniejszego Ujawnienia.

Stosując kryteria oceny, określone w *Polityce informacyjnej Banku*, stwierdzono co następuje:

1. na przestrzeni 2020 roku nie odnotowano uwag uczestników rynku, ani też innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji, w celu oceny działalności Banku w obszarze: metod szacowania kapitału, technik i metod stosowanych przez Bank w celu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka,

2. Bank nie odnotował uwag w obszarze polityki informacyjnej, wynikających z procesu „Badanie i Ocena Nadzorcza (BION)” przeprowadzonego w 2020 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego.

24.4 Informacje podlegające ujawnieniu na podstawie art. 111a ust. 2

Zakres ujawnianych informacji na podstawie art. 111a ust. 2 ustawy Prawo bankowe zawiera poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Treść ujawnianych informacji
1.	Nazwa, charakter i lokalizacja geograficzna działalności	Bank Spółdzielczy w Werbkowicach, działający jako spółdzielnia na terenie województwa lubelskiego, którego działalność określono w Statucie jako pośrednictwo finansowe.
2.	Dochód w danym roku wykazywany w sprawozdaniu finansowym	Zysk netto na dzień 31.12.2020 roku wyniósł 581 tys. zł.
3.	Liczba pracowników w przeliczeniu na pełne etaty	Bank zatrudnia 24 osób (w przeliczeniu na etaty 22,63 wg stanu na dzień 31.12.2020r.).
4.	Zysk lub strata przed opodatkowaniem	Zysk brutto przed opodatkowaniem wyniósł na dzień 31.12.2020 r. 738 tys. zł.
5.	Podatek dochodowy	Wg. stanu na dzień 31.12.2020 r. podatek dochodowy wyniósł 157 tys. zł, natomiast różnica wartości rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyniosła 119 tys. zł.
6.	Otrzymane finansowe wsparcie pochodzące ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1436).	Bank nie otrzymał w 2020 roku wsparcia ze środków publicznych.
7.	Informacja o stopie zwrotu z aktywów	Stopa zwrotu z aktywów (ROA) według stanu na 31.12.2020 r. wyniosła 0,47 %.
8.	Informacja o wielkości sumy bilansowej	Wartość sumy bilansowej na dzień 31.12.2020 r. wyniosła 96 341 tys. zł.

24.5 Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka”, która jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku, Planie ekonomiczno – finansowym.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami. Definiuje apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić. Cele w zakresie apetytu na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

System zarządzania ryzykiem w pełni uwzględnia istotę ekspozycji Banku na ryzyko oraz obejmuje wszystkie istotne rodzaje ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem jest kluczowym elementem w zarządzaniu Bankiem. Systematyczna kontrola akceptowanego ryzyka w relacji do założonej stopy zwrotu stanowi integralny komponent zarządzania ryzykiem w Banku. Prowadzona działalność Banku wymaga zdolności do efektywnego identyfikowania, pomiaru i oceny ryzyka, jak również monitorowania i jego kontroli. Pomiar ryzyka, na które narażony jest Bank pomaga lepiej rozumieć ryzyka zagrażające Bankowi, podejmować lepsze decyzje strategiczne oraz dzięki temu lepiej wykorzystywać zasoby Banku. Powiązanie ponoszonego ryzyka z aktualnym stanem kapitałów własnych Banku stanowi o bezpieczeństwie funkcjonowania Banku.

Na system zarządzania ryzykami w Banku w 2020 roku składały się:

- 1) efektywny system kontroli ryzyka,
- 2) kadra świadoma podejmowanego ryzyka,
- 3) wyraźnie zdefiniowane zasady zarządzania ryzykami,
- 4) plany awaryjne,
- 5) jasny podział kompetencji i odpowiedzialności,
- 6) metody uwzględniania ryzyka w wycenie oferowanych produktów,
- 7) uwzględnianie korelacji w ocenie całkowitego ryzyka ponoszonego przez Bank.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze *Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Werbkowicach*, wprowadzoną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Jest ona zgodna z założeniami strategii działania Banku i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku. Zarząd Banku przyjął sformalizowane zasady: identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka. Rada Nadzorcza pełni ogólny nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz procesem adekwatności kapitałowej; pełni także szczególną rolę jako organ uprawniony do zatwierdzania akceptowanego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) oraz zatwierdzania i monitorowania realizacji polityk zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka.

Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym np. z Planem finansowym, a także zasadami i procedurami szczegółowymi w zakresie zarządzania ryzykiem.

Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.

Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

W celu ograniczania nadmiernego ryzyka realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Na system zarządzania każdym istotnym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem i przyjęte cele strategiczne,
- 2) gromadzenie informacji,
- 3) identyfikacja, pomiar i monitorowanie,
- 4) system limitów ograniczających ryzyko,
- 5) system informacji zarządczej (raportowanie),
- 6) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania,

- 7) zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze),
- 8) kontrola.

Do ryzyk, które podlegają nadzorowi, zalicza się:

- 1) ryzyka istotne, tj.:
 - a. ryzyko kredytowe (w tym koncentracji),
 - b. ryzyko płynności,
 - c. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
 - d. ryzyko operacyjne,
 - e. ryzyko walutowe,
 - f. ryzyko kapitałowe,
 - g. wyniku finansowego.
- 2) ryzyka nieistotne, tj.:
 - a. ryzyko braku zgodności,
 - b. ryzyko strategiczne,
 - c. ryzyko cyklu gospodarczego,
 - d. ryzyko utraty reputacji,
 - e. ryzyko transferowe,
 - f. ryzyko rezydualne,
 - g. ryzyko modeli.

W stosunku do ryzyk istotnych objętych nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz system raportowania. Bank dokonuje także identyfikacji innych obszarów ryzyka towarzyszącego jego działalności, który to proces ma charakter ciągły. W przypadku, gdy Bank zidentyfikuje ryzyko dokonuje analizy jego istotności. Jeżeli dane ryzyko zostało uznane za istotne wdrażane są pisemne procedury, które po winne obejmować w szczególności zasady, polityki oraz instrukcje zarządzania danym ryzykiem.

Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

Opis procesów raportowania i pomiaru ryzyka zawierają Instrukcje/ Zasady zarządzania poszczególnymi ww. ryzykami. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego zawiera *Instrukcja sporządzania informacji zarządczej*.

Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku zawiera opublikowana na stronie internetowej Banku Polityka przestrzegania zasad ładu korporacyjnego.

W Banku funkcjonuje *Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka*. Ponadto w ramach *Założeń do planu ekonomiczno-finansowego* w Banku funkcjonują polityki w zakresie zarządzania następującymi rodzajami ryzyka:

- 1) Polityka kredytowa
- 2) Polityka płynności
- 3) Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 4) Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 5) Polityka zgodności,
- 6) Polityka zarządzania ryzykiem walutowym,
- 7) Polityka inwestycyjna,
- 8) Polityka kapitałowa.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz, które na dzień sprawozdawczy roku obejmowało swoim zakresem monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyk oraz adekwatności kapitałowej. Informacje na temat metod, procesów, technik redukcji ryzyka.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem

- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest:
 - √ wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
 - √ zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej banku poprzez stosowania standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej i wiarygodności oraz prowadzenia monitoringu portfela kredytowego,
 - √ dostarczanie kierownictwu Banku informacji o portfelu kredytowym umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych i zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.
- Celem strategicznym w zakresie ryzyka płynności jest:
 - √ zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
 - √ zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju

- działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminem ich płatności,
- √ optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:
- √ minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku,
 - √ zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania ryzykiem mających na celu eliminację zagrożeń nieterminowej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stop procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:
- √ Optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
 - √ Wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest efektywne eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.
- Ryzyko biznesowe – ryzyko wpływu zmian warunków makroekonomicznych na poziom poszczególnych ryzyk oraz na adekwatność kapitałową. Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując plan ekonomiczno – finansowy w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyka oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym. Zasady zarządzania ryzykiem

biznesowym zawiera Instrukcja sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno – finansowego.

Zakres i charakter systemów raportowania pomiarów ryzyka

W banku przyjęto sformalizowany system pomiaru ryzyka, który obejmuje w szczególności następujące procesy:

- identyfikację ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie ryzyka,
- kontrolę ryzyka.

Przyjęte przez Bank zasady pomiaru ryzyka opierają się na narzędziach formalnych w postaci procedur oraz narzędzi infrastruktury w postaci systemów informatycznych. Taka struktura umożliwi kompleksową realizację funkcji określonych w ramach wyżej wymienionych procesów.

Zasadniczy element systemu zarządzania ryzykiem stanowi system informacji zarządczej. Przyjęte w tym zakresie przez Bank rozwiązania umożliwiają właściwy przekaz informacji między komórkami odpowiedzialnymi za pomiar ryzyka, a Zarządem i Radą Nadzorczą. Sporządzane raporty dotyczące poszczególnych ryzyk określają co najmniej: skalę ryzyka, źródła jego materializacji, profil ryzyka, wykorzystanie limitów ograniczających ryzyko i narażanie funduszy własnych w konsekwencji występowania danego ryzyka.

Szczególną rolę - jako odbiorca – pełni w systemie informacji zarządczej Rada Nadzorcza Banku. Otrzymuje ona kompleksową informację dotyczącą ryzyka towarzyszącego działalności Banku, z uwzględnieniem bezpośredniej informacji z zakresu działalności Stanowiska Audytu wewnętrznego.

System raportów obejmuje przekazywanie raportów w formie papierowej z uwzględnieniem częstotliwości, która jest dostosowana do konkretnego obszaru zarządzania ryzykiem.

Sporządzane raporty, w zależności od specyfiki sprawozdawanego obszaru, zawierają zarówno informacje ilościowe, jak i jakościowe.

Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany w procedurze wewnętrznej *Instrukcji sporządzania informacji zarządczej (SIZ)*, która określa zasady raportowania, obieg informacji zarządczej, zasady opracowywania raportów i sposób ich przekazywania odbiorcom, którymi

są w szczególności: Zarząd i Rada Nadzorcza. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie obszary działalności Banku. Umożliwia to identyfikowanie, mierzenie, monitorowanie i kontrolowanie wszystkich rodzajów ryzyka w Banku. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko. Wszystkie raporty z zakresu ryzyka prezentowane są na posiedzeniach Zarządu Banku przez Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz. Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Na podstawie tych informacji, w ramach sprawowanego nadzoru, Rada Nadzorcza dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem. Częstotliwość przekazywania raportów jest zróżnicowana w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Zarząd Banku otrzymuje raporty kwartalne, półroczne lub roczne. W sytuacjach nadzwyczajnych związanych z ryzykiem w Banku, Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz opracowuje i przedkłada Zarządowi raporty bieżące. Opracowania mają charakter syntetyczny, zawierają najistotniejsze informacje służące podejmowaniu decyzji przez Zarząd Banku. Rada Nadzorcza Banku otrzymuje raporty półroczne lub roczne. Zakres i częstotliwość raportowania dotyczącego ryzyk poddawane są, tak jak wszystkie inne raporty SIZ, przeglądowi (co najmniej raz do roku) pod kątem dostosowania do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko oraz zmian w przepisach, wydanych rekomendacji i zaleceń pokontrolnych KNF.

Profil ryzyka Banku – aktualna i docelowa struktura ryzyka

Ocena istotności ryzyka

1. Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność.
2. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka zarówno na działalność Banku, przy czym rozróżniane są następujące typy rodzajów ryzyka:
 - 1) trwale istotne – zidentyfikowane ryzyka, z góry uznawane za istotne, podlegające aktywnemu zarządzaniu (tworzy się dla nich odrębne polityki),
 - 2) wariantowo istotne – zidentyfikowane potencjalnie istotne rodzaje ryzyka, w tym ryzyka trudno mierzalne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności, oceniając je jako istotne

zgodnie z „Polityką kapitałową”, tworzy się dla nich odrębne polityki w razie sklasyfikowania jako istotne,

3) nieistotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności, oceniając je zgodnie z „Polityką kapitałową i dywidendową”, nie tworzy się dla nich odrębnych polityk do momentu sklasyfikowania jako istotne,

4) niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka - niemonitorowane i nie podlegające zarządzaniu.

Mechanizmy kontrolujące i ograniczające ryzyko

Kontrola i ograniczanie ekspozycji na ryzyko

1. Kontrola i ograniczanie ryzyka polega na następujących działaniach:

1) opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Strategii, zawierającej cele strategiczne a także wynikające ze Strategii planowane działania średnio i krótkookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem.

2) określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank, ustalenie obecnego i pożądanego profilu ryzyka.

3) przyjęcie i weryfikację odpowiednich polityk, a także planów w zakresie zmian organizacyjnych i technicznych wspomagających budowę lub rozwój środowiska zarządzania ryzykiem,

4) określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, w tym działania w celu budowy i wsparcia realizacji trzech linii obrony, a także budowę odpowiedniej kultury organizacyjnej przez działania kadry kierowniczej,

5) opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem,

6) przyjmowanie odpowiednich planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej,

7) dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.

2. Odstępstwa od zastosowania mechanizmów kontroli i ograniczania ryzyka (np. wynikające z realizacji zasad proporcjonalności, realizacji zasad „comply or explain”) powinny być uzasadniane, dokumentowane i akceptowane przez Zarząd – aktualną dokumentację odstępstw przechowuje Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz.

3. Wybór i wdrożenie działań i technik ograniczania ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie budowy środowiska zarządzania ryzykiem, a także procesów zarządzania ryzykiem.

Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na:

1. bieżącym stosowaniu i monitorowaniu mechanizmów kontroli ryzyka na pierwszym poziomie, w tym podejmowaniu działań przez jednostki i komórki organizacyjne pierwszego poziomu zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
2. identyfikacji ryzyka i gromadzenia oraz przekazywania informacji dotyczących ryzyka – z komórek i jednostek pierwszego poziomu, do komórek drugiego poziomu.

Sporządził: Elżbieta Terebus – Główny Księgowy

Werbkowice, dnia 01.07.2021r.

Niniejszą Informację przyjęto Uchwałą Zarządu Banku Nr 73/2021 z dnia 02.07.2021r

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Werbkowicach oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszym informacji dotyczącej ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 2013 z dnia 26 czerwca 2013r., a także art. 111a ust 4 ustawy-Prawo Bankowe na dzień 31.12.2020r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Podpisy Członków Zarządu

Marcin Kasperski - Prezesa Zarządu

PREZES ZARZĄDU
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W WERBKOWICACH
MARCIN KASPERSKI

Monika Kaczoruk – Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

WICEPREZES ZARZĄDU
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W WERBKOWICACH
MONIKA KACZORUK

Edyta Płonkowska – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych

WICEPREZES ZARZĄDU
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W WERBKOWICACH
EDYTA PŁONKOWSKA